

עֵד:

עין משפט
נר מצוה

ה א מ"י פ"ו מהל'
מאכלות אסורות הלכ'
ו סמג לאוין קלן טור ש"ע
י"ד סי' עב ס"א:

ב' מ"י שם הלכה יע
סמג שם טוש"ע י"ד
ס"י עק ס"א:

ז' ג מ"י שם הלכה יז קמג
שם טוש"ע י"ד סי' עז
ס"א:

ח ד מ"י שם הלכה יב
תמו שם מוס"י נ"ד

ס"י ס"ה ס"א וסעיף ד
וסימן סז סעיף ד:
ז"ל ד' ח"י' שם הלכה יי

סמג שם טו"ש"ע י"ד

י' ו מ"י שם טוש"ע סעיף
:ו

רבינו חננאל

[illegible]

שאני ^{כב} דשיע. נראה דכל שכן לריצ"א דדוקא לגבי דם דשמונית דאסורא לא דמפעפע ולא קתני שאוסר ואינו נאסר דקתני ממוס דשע אלא אידי שיהא עבודה לפטות לא בבלה^א ומיהו אורי"ב בסם רי"מ דהא דמסקינן שאני לב דשעי דיתחיל צעמלא הוא^ב וכרזה פסקינן בסמוך דמוליתא שרי^א:

מַפְרֹשׁ יִרְהַר בַּר אֲבוּהֵי פִּירְשׁ
בְּקוֹנְטֵרַס דִּהֵינּוּ פִּשְׁטִיד"א
וְאוֹמֵר רַת וְרִצִּי"א לִלְשׁוֹן טַפַּל לָא
מִשְׁמַע הֵכִי דִּמְשַׁמַּע דִּהֵינּוּ טִיבָה כְּמוֹ
בְּנוֹת עֲשִׂירִים וּפְלוֹטוֹ אוֹתוֹן בְּקוֹלֹת
(לְעִיל דָּף מֵג.) וְעוֹד דִּכְפִּשְׁטִיד"א לָא
אֲמֵרִין כְּבֹלְעוּ כֶּךָ פּוֹלְטוּ דִּחְוִין לָא
פִּלְטִי שְׁמָקוֹס מוֹשַׁבֵּס יֵשֶׁב בְּתַנּוּר¹ עַל
כֵּן נִרְאֶה דִּהֵינּוּ מַה שְׂרָגִילִים לְטוֹחַ
בְּעֵסָה שְׁזִלְתָּה רַכָּה וְרָגִילִים
לַעֲשׂוֹת סָבִיב קוֹרְקֻבֵּינִים וְכֵינִי מַעֲיִים
שֶׁמֶיְמִין אֹחֹס בְּשָׁפּוֹד וְטַחֲוִין
סְבִיבוֹתָן בְּעֵסָה רַכָּה כְּעִין פִּרְפִּישִׁי²׃
מֵאן דְּאֵסֵר אִפִּילוֹ פּוֹמִיָּה אֶתְחַתָּה.
אֵף עַל גַּב דְּאֲמֵרִין לְעִיל
שְׂאֵנִי צִית שְׁחִטָּה דִּמְחַלְחַל וְשִׁירִי
אֵף עַל גַּב דְּלָא אֲמֵרִין כְּבֹלְעוּ כֶּךָ
פּוֹלְטוּ שְׂאֵנִי הֵתָּם שֶׁהַחֵלֵל רַחֵב
צִיחָר וְלֹא דִמִּי לְפֻמָּה דְּמוֹלִיחָה׃
וּבִן בֵּיעִי. פִּי בְּקוֹנְטֵרַס דִּלְשִׁמְקִין
וּבְחֵסֵס פִּי׃ דָּן מִשּׁוֹס דְּפִירְשׁ

רבינו חננאל דליכא עליהו קרמא
דלסבור משום דמא כדאמרין בגדי
ההשא (חולין נג.) ה' קרמי הוּ דביעי
אסמיך חרייה דמא: פירש חננאל
אסבור. פירש צקונטרס מוהל היואל
ממנו שחשבוהו ולא גרסינן ואלא
וחוליה וקשה לר"י דליכא דמי אי
נגלגלה בשר כל זכרו אף המוהל מותר
ללא גרע ממלחיה דלמרינן לעיל
דלפילו לקדירה שפיר דמי ואי לא
נגלגלה גרס כזרו אמאי בשר מותר
מדלא גרסין הוא משמע דביעי
לגלימיר דבשר שרי ותימה דמא יאה
מותר^א אע"ג דדס האזכרים שרי היכא
דלסמיק אסור דהא אליבא דמ"ד
גומרי מלמית מתי אסור על כרחיך
דאריבין לחלק דלסיר משום דלסמיק^א
וע"י חתיכה אי אפשר שהיה יואל
וכונו ועוד ודמיינא בסמוך האי חלא
דחולית ועד מלמית מכלל דהא השתא
דאריבין בחלא ממש ולשון אדר שפירש
חננאל שחולטים אותו זו אחר גלייתו
ויוהא נסחט לחובו קשה דלית לן
לגלימיר דאי חתיכה אסור אינה נמי
אלאסור דמסקינן בכל הבשר (שם
ק"ה.) גבי כזב שהבאתי למעלה ועוד
דלמס משמע שהחלא מלמית ולא
מפליט ומראה לר"י כמו שפירש ריב"ז
בשם ה"ג דזכר ח' איירי ומנהג

והוא כשנותנים צמר חי לתוך החומץ ו
צבתוכו עד לאסמיק נעקר ממנו הדם ו
לאסמיק שרי וההיא כלל הצמר^ט גדלא
וגפלט מחמת השורייקי מיהו לא כ"כ

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

מחץ הוא יותר שיע ונראה
אמריקן דשיע אצל לענין
דיין שיע ולהכי גבי לב לא
י כדז והתם טעמא לאו

מידב דייבי נימא מסייע ליה⁶ *הלכ קורעו
ומוציא את דמו לא קרעו קורעו לאחר
בישולו ומותר מ"ט לאו משום דאמרינן
כבולעו כך פולטו *שאני לב דשיע (איני)
והא רבין סבא טפליה ההיא בר גזולא לרב
ואמר ליה אי מעלי טפליה הב לי ואיכול
ההיא בסמידא *דמפריר והא רבא איקלע
בבי ריש גלותא וטפלו ליה בר אוווא אמר
אי לא דחזיתיה דזיג כוזא חזירא לא אכלי
מיניה ואי סלקא דעתך כבולעו כך פולטו
מאי איריא כי זיג אפילו כי לא זיג נמי התם
בחזירתא דשריר והילכתא *דסמידא בין
אסמיק בין לא אסמיק שריא דחזירתא אי
זיג כוזא חזירא שריא אי לא אסיר דשאר
קמחים אסמיק אסור לא אסמיק שרי האי
מולייתא מאן דאסר אפילו פומא לתחת
ומאן דשרי אפילו פומא לעיל והילכתא
*מולייתא שרי אפילו פומא לעיל *אומצא
ביעי ומזורקי פליגי בה רב אחא ורבינא בכל
התורה כולה רב אחא לחומרא ורבינא
לקולא והילכתא כרבינא לקולא לבר מהני
תלת דרב אחא לקולא ורבינא לחומרא
*והילכתא כרב אחא לקולא האי אומצא
דאסמיק חתכיה ומלחיה אפילו לקדרה שרי
שפדיה בשפודא שרי מידב דייב אחתיה
אגומרי פליגי בה רב אחא ורבינא חד אסר
וחד שרי מאן דאסר מצמית צמית ומאן
דשרי מישאב שאיב והילכתא מישאב שאיב
וכן בעי חתכיניה ומלחיניה אפילו לקדרה
שריין תליניה בשפודא שריין מידב דייב
אחתיניה אגומרי פליגי ביה רב אחא ורבינא
חד אסר וחד שרי מאן דאסר מצמית צמית
ומאן דשרי מישאב שאיב וכן מזורקי חתכיה
ומלחיה אפילו לקדרה שרי תלייה בשפודא
בית השחיטה לתתאי שרי מידב דאיב
אחתיה אגומרי פליגי רב אחא ורבינא
חד אסר וחד שרי מאן דאסר מצמית
צמית ומאן דשרי מישאב שאיב והילכתא
מישאב שאיב *האי אומצא דאסמיק חלייה
אסיר לא אסמיק חלייה שרי רבינא
אמר אפילו לא אסמיק נמי חלייה אסיר
אי אפשר דלית בה שורייקי דמא אמר
ליה מר בב אממר לרב אשי אבא מגמע

לִיָּה גִּמְוִעִי אִיכָּא דְּאִמְרִי רַב אִשִּׁי גּוֹפִיָּה כִּי
בֵּר אֲמִימֹר לְרַב אִשִּׁי אָבָא יְהֵאִי חֵלָא דִּה
תַּאנִּי חֵלִישׁ בִּיָּה מְאִי שְׁנָא מַחֲלָא מִתְמַדָּה

מידע דייני: לפי שכשנחלה בתור ופי בית שחיטתו למטה הדס יואל דרך חלל האור שקורין פורציל"א ושותם דרך בית שחיטה: לאחר בישולו. קס"ד לאחר בישולו אלי קאמר דללי נמי קרי בישול כדכתיב בדברי הימים (ב לה) וישלו הפסח באם כמאפט: **דשיט.** ולא בלע ואפילו בקדירה נמי שרי

ואף על גב דליכא למימר קך פולטו:
טפליה. בעינא שקורין פשמירא:
אי מעלי טפליה. אם יש טעם יפה
לבלח: הכ לי דאיכזב. וסיעתא
לרבה. בלחמא של קלח
ואינה נדבקת בל קלח ונפרדת מאליה
והדם יוצא ממנה: דמיפרי. לשון
פירורין: ואי לאו דחויא. לבלח:
דזיג. (6) לשון זכוכית לכן וכלל מראה
מושל הבשר שזב בלחם: כי זוזא
חיורא. לרף שאין בו אדממות דם
ואי לא אכל מיניה. בחיורא.
ממח נקיה כעין שלנו שאינה קולת:
דשירי. קשה ואינו פולטו: דסמירא.

דאמר לעיל דמיפריד: צין אסמיק
 מוהל שנתוך הלום צין לא אסמיק
 שרי שהם ודאי יואל ואודם זה ודאי
 לא דמות דם הוא: והילכתא מולייטא
 אריא ואפילו פומא לעיל. כשיהי
 תליה בתנור ואע"י דעשכין צין נקב
 ללאת הדם שרי ככולעו בשר החיצון
 כך פולטו וחום האור שאובו: אומנא
 ציעי ומיזקין. אומנא דאסמיק
 חמיכות בשר אשקטוריא צלע"ז וכן
 ציעי זכר דאסמיק וכן מיזקי חוטין
 סקין שהן ורדין צבצית השחיטה:
 פליגי צה. דמפרש פלוגתיהוה
 לקמיה דאנחיה אגומרי: בכל הבורה
 כולה. כל היבא דחית פלוגתיהוה
 ואיתמר סתמא חד אמר לקולא וחד
 אמר לחומרא ולא פירש מי המיקל
 ומי ההחמיר דע שרץ אחא לחומרא
 רבינא לקולא והלכתא בכולן כדברי
 המיקל: מיד דייב. ושפיר דמי. אף
 במלה מעט לחמיר צלי: דמא. וכן
 ודמו נבלע בו: שאיבי ליה. שאזינס
 את הדם: חלייה. מוהל היואל ממנו
 כשחוטכו. לישנא אחרינא שחולטין
 אותו בחומץ לחמר צלימו ודמו נסחט
 לתוכו: אסמיק חלייה אסיר
 גרס הוא וחלייה. (ב) ורז אחא קאמר
 ה' דחיהל וצוליהוה וידא דאחיה:

מגמע לה. לההוא חלא: **חלא.** חלא.
 מומץ דחלט ביה צלי האידנא כדי
 להוציא דמו לא חליט ביה זימנא
 אחרייתא לפי שאין בו כח עוד:
מהמא. חלא מעיקרו דחלטין ביה:
 לקיאה

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱיֶה לָּךְ
וְאֶהְיֶה לְךָ לְקוֹיָה

מסורת הש"ס

(א) חולין קט. (כרימות כב.)
(ב) [ו]ל הערוך ערך סמך
פ"י ר"ח מלשון פירורין
אטו שוני דליפרד דל"מ
מלשון ויפרדו, (ג) חולין
גג, (ד) [תרומות פ"י
מ"א],

הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה אי לאו
דחויא ללחם דזיג כי זוזא
חיורא לשון זכוכית וכו'
שזב בלחם כרוף שאין בו
כח"ל והד"א: (ז) ד"ה
אסמיק וכו' דרב אחא:

גליון הש"ס

לֹא רוּחַצֵת לְמַשְׁעִי:
מִלְשׁוֹן הַכְּתוּב (יחזק' טז)

לעזי רע"י

פּורציל"א. חלל הצוואר.
פּשטיד"א. פשטידה.
אַישקנטור"א
[שנקטירו"ד]. רווי-דם.

מוסף רע"י

שאני לב דשיע. נשרו
ואינו נאסר שהלכ חלק הוא
ואינו צולע (חולין קט.).

מוסף תוספות

[illegible]

רבינו חננאל (המשך)

[illegible]

לקיוהא דפירא כו'. רבינא אמר אע"ג דלא אסמיק חיליה אסור, אי אפשר דלית ביה שורקי דדמא. וקיי"ל כרבינא ולחומר.

עין משפט‏‏^{נר מצוה}

עה:

תלמוד לומר ולקח וגו' משעת לקיחה בעינן דניהוי גחלים. וא"ת אפילו לא כתיב ולקח אלא גחלי אש ידעינן דניהוי גחלים בשעת לקיחה דלעיולי לגיו לא אלתריך דשמעינן ליה מק"ו ומה לפני מלך כו' וע"כ מוקמינן ליה לשעת לקיחה וי"ל דודאי לא לריך קרא משום הכי אלא דאי אפשר לכתוב בע"א אלא ולקח:

יטור את מקומו. ולא סגי ליה בקליפה לפי שהרוטב נבלע יותר בתוכו. ואם תאמר נגע בחרסו של תנור אמאי סגי ליה בקליפה הלא הרוטב ש"ס בואתו כדי קליפה נבלע בפסח עד כדי שיטול את מקומו כמו נטף מרוטבו וחזר אליו וכל דבר הנאסר בל"ל דקי"ל דאינו נאסר אלא

כדי קליפה מחמת הרוטב שבו יאסור עד כדי שיטול את מקומו ואיכא לאוקמא בשאין רוטב כי אם מעט ומעט רוטב אינו אוסר כל כך כדאמרינן בגמ' שאני סיכה דמשהו **עדי לה: ואם צלי** הוא יקלף את החיצון. בכל ענין מיירי בין חס בין זונן °דמתוך שהוא רך בולע אע"פ שאינו חס דדומיא דחי קמני: **פ"י שאין מוכרין מעשר שני בירושלים**. פירש בקונטרס

דכי ירבה ממך הדרך ונתמה בנסף כתיב וקשיא לר"י דהא קרא בפסיון מיירי שמוציאו מקדושתו ומחללו על דבר אחר אבל הכא אפילו לאוכלו בקדושתו כדפ"י בקונטרס גופיה והכי נמי משמע לישנא דמוכרין מדלא קמני מחללין ויש ספרים שכתוב בהן שאין פודין אבל רש"י כתב שאין מוכרין ונראה לר"י דצירושלים גזרו מדרבנן מכירה אטו פדייה דאסור מן התורה ולרשב"א נראה דלא אסרו מכירה אלא משום בזיון מנזיה כדמתן גריס מסכת מעשר שני (פ"א מ"א) שאין מוכרין אותו ואין ממשכנין אותו ואין שוקלין כנגדו^א:

תנן

מועל המזבח *משעת לקיחה ניהוי גחלים^א איבעיא להו אוממות או עוממות אמר רבי יצחק^ב ארזים לא עממהו בוגן אלהים: **ב"תנ"י** °נגע בחרסו של תנור יקלוף את מקומו °נטף מרוטבו על החרס וחזר אליו יטול את מקומו °נטף מרוטבו על הסולת יקמוץ את מקומו °סכו בשמן תרומה אם חבורת כהנים יאכלו אם של ישראל אם חי הוא ידיחנו ואם צלי הוא יקלוף את החיצון °סכו בשמן של מעשר שני לא יעשנו דמים על בני חבורה *שאין^ב פודין מעשר שני בירושלים: **גב'** איתמר ה"ח לתוך חם דברי הכל

ביצד צולין פרק שביעי פסחים

על שפך הדשן ישרף. סיפא דההוא קרא דכתב זהו באש הוא: **אע"פ שאין שם דשן**. דלא תימא אדשן קפיד רחמנא לשורפו על מקום שהיו מוציין שם דשנו של מזבח החילון כדכתיב (ויקרא ו) והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה ואם ניטל הדשן משם לא ישרפנו שם קמ"ל ישרף מכל מקום: **אע"פ**

שפוטא האור ברזבו. יתעסקו בו עד שתגמר שריפה: **רבינא אמר**. הא דפרכת לעיל [ע"א] לר' מדאיתריך מכוח מכוח לרזויי גחלת לא תיקשי דמתני' משבשבתא היא וגחלת לאו מריצוייא דמכוח אמתא לתנא אלא ממשמעותא דאש וכרוך ומני גחלת בזהי אש במשמעות דרישא אין לי אלא אש וגחלת כו' וריצוייא דמכוח מכוח לרמז וסיד אמתא: **גחלי**. ולקח מלא המחתה גחלי אש וגו' (ויקרא טו), ואם נאמר גחלי ולא נאמר אש יכול גחלים עוממות כבזיות אבל לא לוחשות צוערות דהנך לאו גחלים הוא סתמא אלא אש תלמוד לומר לא בתר גחלי להציא את הלוחשות. אי נאמר אש ולא נאמר גחלי יכול שלהבת ולא גחלים לוחשות דלאו אש סתמא יניהו תלמוד לומר גחלי אש כי כתיביהו לתרווייהו משמע גחלים שיש להן אש: **הא גופא קשיא אמרם**

גחלי יטול עוממות. ולא לוחשות מדלא משתמע ליה לוחשות מכלל דלוחשות לאו גחלים איקרו ומאי מיקרו ע"כ אש והדר תני אש שלהבת משמע ולא לוחשות: **ואמר רב ששם** גרסינן: **יטול בין עוממות בין לוחשות**. איזה שירצה דתרווייהו גחלי מיקרו ת"ל אש בתר גחלי לאפוקי עוממות: **ואי אש**. בלא גחלי יכול שלהבת דודאי אש סתמא אין גחלים לוחשות במשמע תלמוד לומר גחלי אש להכי כתב תרווייהו: **מכל מקום לרבי קשיא**. דמדאיתריך גחלי שמע מינה אש סתמא אין גחלת במשמע: **אמר אביי פריך הכי גחלי יטול עוממות ולא לוחשות**. ולוחשות לאו גחלי יניהו אלא אש תלמוד לומר אש דהיינו לוחשות אבל בסיפא לא מימא אי אש יכול שלהבת ולא גחלת אלא אי אש יכול רצה גחלים לוחשות רצה שלהבת בלא גחלי היכי משכחת לה כגון דשפייא למנא משחא ואתלי ביה גורא ההוא למה לי קרא למעוטי^א השתא לפני מלך בשר ודם אין עושין כן לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה לא כל שכן אלא אמר רבא תריץ הכי גחלי יכול עוממות ולא לוחשות ת"ל אש אי אש יכול יביא מחצה גחלת ומחצה שלהבת אדעייל לגובאי הוי כוליה גחלת תלמוד לומר^ב ולקח מלא המחתה גחלי אש

מועל המזבח *משעת לקיחה ניהוי גחלים^א איבעיא להו אוממות או עוממות אמר רבי יצחק^ב ארזים לא עממהו בוגן אלהים: **ב"תנ"י** °נגע בחרסו של תנור יקלוף את מקומו °נטף מרוטבו על החרס וחזר אליו יטול את מקומו °נטף מרוטבו על הסולת יקמוץ את מקומו °סכו בשמן תרומה אם חבורת כהנים יאכלו אם של ישראל אם חי הוא ידיחנו ואם צלי הוא יקלוף את החיצון °סכו בשמן של מעשר שני לא יעשנו דמים על בני חבורה *שאין^ב פודין מעשר שני בירושלים: **גב'** איתמר ה"ח לתוך חם דברי הכל אסור מיקרו אש וכי מטי התם ממוצח החילון לפני ולפנים הוה ליה כולה גחלת דאילו לעיולי הכי לא איתריך מיעוטא דלפני מלך בשר ודם אין מציין אוד בשלהבתו מפני שמעלה עשן וכי איתריך מיעוטא לשעת לקיחה איתריך: **ס"ל כו'**. משעת לקיחה להוי גחלי אש ואין שלהבת משמע גחלי אש: **ארזים לא עממהו**. לא הכהו את מראיתו לפי שהיה נאה מכל אילנות ועל חירס מלך צור נאמר: **ב"תנ"י** °נגע בחרסו של **תנור וכו'**. נגע הפסח בחרסו של תנור: יקלוף. מן הפסח מקום שנגע בתנור כדמפרש בגמ' שנתבשל שם מחוס התנור ולא צלי אש הוא כדאמרן לעיל [ע"א] משום שנאמר(י) צלי אש צלי אש שני פעמים למעוטי תנור שגרפו וחרס הדפנות גרוף ועומד הוא: **נטף**. בתנור מרוטב על החרס: **וחזר אליו**. שחזר שומן שנתחמם מן החרס ונבלע בפסח: **יטול אם מקומו**. דלא סגי ליה בקליפה אלא בנטילה יפה יפה צבועי דשומן נבלע בתוכו הרבה ואותו שומן מבושל מן החרס (היה): **נטף מרוטבו על הסולת**. מפרש בגמ' [עו]. בסולת רותחת דמטוי רוטבו מחוס הסולת והוי צלי מחמת דבר אחר ואסור למיכליה לההוא רוטב שבתוך הסולת משום אל תאכלו כי אם צלי אש הילכך יקמוץ את מקומו וישרוף אותו קומץ כשאר קדשים פסוליין: **אם חי ידיחנו**. דלא בלע: **צלי**. צעי קליפה משום דבלע: **אין מוכרין מעשר שני צירושלים**. ואפילו לאוכלו שם בקדושה כדי ירבה ממך הדרך ונתמה בכסף כתיב (דברים ד'): **גב'** חם לתוך חם. בשר רותח לתוך חלב רותח או אחד של איסור ואחד של היתר:

אסור

מסורת הש"ס

^(א) ר"מ מ"ז, ^(ב) [נראה דצ"ל רבא], ^(ג) [שבת עד: יומא מז.], ^(ד) בכיות נג: [ע"ש] שבת עז: [ע"ש], ^(ה) [שמות יב],

—❧—

תורה אור השלם

¹. ודוריא את כל הפר אל מחרץ למחנה אל מקום קהוד אל שפך הדשן ושרף אותו על עצים באש על שפך הדשן ושרף:

². או כשר ברי יציקה בערו מכות אש ותיקנה מכות המכרה בורות לקנה ארמדות או לקנה:

³. ולקח מלא המחתה גחלי אש מעל המזבח מלפני יי ומלא חפניו קטרת סמים דקה וקביא מבית לפרכת:

⁴. ארזים לא עממהו בגן אלהים ברושים לא דמו אל טעפות ותרומנים לא היו בפארתיו כל עץ בגן אלהים לא דקה אלו בפייו: יחזקאל לא ח

—❧—

הגהות הב"ח

^(א) גמרא על בני חבורה [שאין פודין] תא"מ וי"ב ס"א שאין מוכרין:

—❧—

גליון הש"ס

^{תוס' ד"ה ואם צלי}. דמתוך שהוא רך. עי' חולין טז: ^{תוס' ד"ה אבל נללה:}

—❧—

מוסף רש"י

ארזים לא עממהו. לא ההשכיבו מראיתו להיות הם נאים ממנו (שבת ע"ב).

—❧—

מוסף תוספות

^א [ו]נראה הכל טעם אחר. ^{תוס' שאמך}.

מסורת הש"ס

(א) ר"מ מ"י, (ב) [מוספתא מילין פ"ח ט"ז], (ג) חולין לו: ק"א; ק"ב, ק"ג, (ד) שם ק"ג, (ה) י"א דרכה מפרש"א, (ו) [נכורות מ"ט:];

➤

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לטולת וכו' סחור ה"פ' ד' ואח"כ מ"ה אקורי קא מיקר ליה ואמאי יקמון: (ב) ד"ה הכי הוא וכו' בורא אסור ה"פ' ד':

➤

לעזי רש"י

^{קריבצ"ש [קריבצ"ש].} ^{קדקום (פל גבי בשר צלוי).}

➤

מוסף רש"י

מליח הרי הוא כרותח. שאם נמלח עם קלף הרי הוא כולה השגר דלגל נקריה לחל מניה ואסור לאטול אותו השגר בעלם (האדרה סי' קסג). כבוש. חמוץ ותכלין וכבש בתי אסור והיתר יחד, שול"ר בלע"י (חורין יצ). הרי הוא כמבושל. לפי שחוק החומץ מולא את הדם ומולח כמו מלח ונפיק אם ישר חסימת בשר דלגל מלח חמוץ כדי לתנוף הדם ויש ענה חסימת אסור, הרי הוא כאלו נמבשלו יחד ושתיין אסורות (האדרה טס). אף: שום מלח השגר בקטרה דמי כאלו כשלו בקטרה דלגל מלחה ואסור לאטול אותו בשר בעלם ואפילו לגל אלא ימכרנו לגוי והקטניה אין לה תקנה עד שיענשה (טס). שלא נאכל מחמת מלחה, אית נוח לאכל מרוב מלח שזו עד שזרין ומתיחין אותו במים ענין מלחת בשר להצטע (חורין ק"ב). שרייא רב חנינא. לע"פ שהסחם מלח הוא (טס). האי נאכל מחמת מלחו. כלומר נאכל מתלחו הוא (טס). בעי קליפה. מלמעלה סביב (טס). אבל אית ביה פילי. בקשים והוא לל לא סגול ליה בקליפה לפי שכולע דרך הקנים וטולו אסור (טס). ואי מתובל בתבלי אסור. התכלין שנמבשלו עמו מרכינין אותו ועם גלגוט וכשנפל לכותח היה למא לגלוע ונלע (טס).

➤

מוסף תוספות

א. וכמו חם לתוך צונן והואיל ואינו אסור אלא כדי קליפה בענין זה אין חילוק בין עילאה לתתאה. חות' שאנך. ב. דא"כ אמאי קתיי חרס טפי משאר דברים. ג. דהיכך דיבר באיסור שלא למגוויר. ד. והשתא איתא מסקנא דפירכא שפיר וכו' שהרי הורטוב (נמי) נא הוא כדפרי' ולהכי צריך שיטול את מקומו. ט. ה. ומכלל זה אני יודעים על נא. טס. ו. שהרי תחילתו נא הוא. טס.

אסור. דבלע היתר מאיסור: **עילאה גבר**. העליון נוחל הלך חס לתוך זונן אסור שהעליון מחממו לתחתון והרי שניהן חמין ובלעי מהדדי וזונן לתוך חס מותר שהעליון מזגנו לתחתון ולא בלעי: **ושמואל אמר ססאה גבר**. הלכך חס לתוך חס מותר וזונן לתוך חס אסור. ואף על גב דהילכתא כרב

באיסורי^א צהא הילכתא כשמואל דהא תניא תרתי מתני' כוותיה דללקמן: **והדר חרס ומחמס ליה לרועב**.

דהוי גלי מחמת דבר אחר: אקורי מיקר ליה ואמאי יטול אם מקומו ולא גרסינן בקולף **אם מקומו סגיא: לסולס דהדר הורדניס**. לסולת אשר סביבותיו: **הדר הורדניס**. לשון

סחור סחור (א) ליה: **ואמאי יקמון** והכא נמי לא גרס **ציטול אם מקומו סגיא: [זונן הוא]**. דאקורי קא מיקר ליה. וקליפה מיהא צביא דאפילו זונן גמור הוא הפסח מאחר שנלגה ויבש שאי אפשר ללא עייל ציה סיתת השמן פורתא: **וזונן לטוך חס אסור**. אלמנא מתאה גבר: **עד דמיקר ליה**. קודם שיצטנן בלע כל דהו: **כזוש**. בחומץ: **הרי הוא כמבושל** ואם נכבשו איסור והיתר יחד (ב) כולן אסורין: **שאינ נאכל מחמס מלחו**. שמלחיתו הרבה עד שמקדים טעמו מחמת מלחו קלת ואינו ראוי לאוכלו אלא אם כן היה מדיחו. והאי אין נאכל ללו לגמרי קאמר שאין שום אדם יכול לאוכלו אלא כיון שנתקלקל טעמו אינו נאכל מחמת מלחו ואית ציה נסיוצי דחלבא: **מפשרוניא**. מוקוס: **ולא אמרן**. דלגלי בקליפה סגי ליה אלא דלית ליה פילי פילי קרבנ"ש: **ואי מיסבג**. צר גזולא במבלי אסור דמבלי מרככי ליה ומייאי ובלעי לכותחא וצר גזולא זונן הוה כדמפרש: **בשר**

ביצד צולין פרק שביעי פסחים

עו.

תנן נטף מרוטבו ע"ה החרס ב'. מרישא דקמני נגע במרקו של תנור יקלף את מקומו ליכא לאקשווי אפי' למאי דס"ד במרס זונן דכ"ע מודו דמתאה בלע כדי קליפה וה"ה לאחר שהוסם מעט מבשל בפסח כדי קליפה^א אי נמי כיון דקמני נגע אין להוכיח אם נגע מלמעלה או מלמטה אבל הכא דקמני נטף משמע למטה אי נמי מרקו של תנור ודאי חס הוא אבל סיפא דקמני על המרס קס"ד במרס זונן ולא נהירא דמדנקט מרס משמע דבמרס תנור מיירי^ב:

בשר'מא למאן דאמר עילאה גבר להכי יטול את מקומו. וא"ת למאן דלמר עילאה גבר למה הפסח אינו נאסר מחמת השפוד ויהיה צריך ליטול את מקומו סביב השפוד ואומר ר"י דאין שפוד של עץ קולט חוס כל כך כמו מרס וסולת אי נמי מצפנים אינו רותח כצחון צרוב ספרים וצפירוש ר"ח גרס וכי הדר רוטע אפסח ממיזוי פסח מחמת חמימות המרס כו' וקשה דתיפוק ליה שרוטב איסור נבלע בפסח וגרלה דהא דקאמר ומיטוי פסח ארוטב קאי מדקאמר מחמת מרס דאי אפסח קאי הוה ליה למימר מחמת רוטב:

אלא למ"ד תתאה גבר אוקורי מיקר ליה. ה"ג בכל הספרים וצפר"ח ציטול את מקומו סגי וכש"י מחקו משום דקשיא ליה כיון דאוקורי מיקר מה איסורא יש צרוטב ודוחק לומר כגון שהסולת של חצורה אחרת ואסור לכן הרוטב לפי שאינו מגוויר^א ולר"ת נראה דגרס ליה ספיר דע"כ מיירי כגון שהרוטב לא נלגה כל זורכו והו"ל אצרינים דננלגה כל זורכו לא הוה חו מפסיל משום ללי מחמת דבר אחר ואלאו ואחר כך צישלו דאסור היינו דוקא במים משום ריבויי^ב דיושב מצושל מכל מקום כדלמר בסוף כל שעה (לעיל דף מא). אבל בדצר אחר לא ומדע דהכי הוא דצט"א היה אסור לחמוץ צסקין פסח צעוד שהוא חס דמתמס ליה לסקין ומתמס לדדייה וסוה ליה ללי מחמת דבר אחר אלא בנלגה כל זורכו לא מיפסיל משום הכי^א וא"ת מ"מ למה נאסור הסולת משום זה יאפו אותו ויולגה נמי הרוטב וי"ל דלו היו ללי מחמת דבר אחר שהרי על ידי חמימות הסולת הוא נלגה ומיהו לפי זה לא הוה צריך לעיל לאסוקי והדר סולת ומרתח ליה לרוטב דמה צריך לאסוקי איסור צרוטב משום ללי מחמת דבר אחר כיון דלית ציה איסור נא ואורי"ת דניחא ליה לאסוקי כל איסור שיכול לומר^ה אבל לעיל גבי נטף מרוטבו על המרס לא גרס ציקלף את מקומו סגי שהרי יכול לללומו עם הרוטב^א וצפי' ר"ת לימיה:

משום הכי סגי ליה בקליפה. וכגון שסכו אחר שנלגה אחר סיכה כלל שאם לא כן ע"י רמיחת התנור היה נבלע אפי' למאן דלמר עילאה גבר: **תניא** אידך בשר רותח ב'. תימה הא מו למה לי להציאה ואומר ר"ת דקמ"ל דאפילו חלב שרי דלע"ג דחס לתוך זונן צעי קליפה דצבר שיכול לעשות קליפה דצבר דלא שייך קליפה כמו בחלב מותר מדלג קמני איסורא גבי חלב דקמני קליפה גבי בשר ויצי"א חולק צוה ומצריך ששים כדי קליפה:

מאי

עין משפט ונר מצוה

בא א ב מ"י פ"ח מה' מ"א הלכה י' סגנו לאזין קמנ תוש"ע י"ד סימן לא סעיף ד וסימן קה סעיף ג:

בב ג ד מ"י שם הלכה יח סגנו שם טור שו"ע יו"ד סימן לא סעיף ה':

בג ה מ"י שם הלכה יט סגנו שם טור שו"ע שם סעיף ז:

➤

תורה אור השלם

י. ואבדלו את הבשר בליקלה דקוח צלי אש וגזצות על מדרים יאבדקה: שמות יב ח

➤

רבינו חננאל

צונן לתוך צונן דברי הכל מותר חם לתוך צונן וצונן לתוך חם רב אמר עילאה גבר ושמואל אמר תתאה גבר. חנן נטף מרוטבו על החרס וחזר עליו יטול את מקומו. קס"ד בחרס צוננת בשלמא לרב דאמר עילאה גבר כיון דרוטב חם הוא בעידנא דנטף על החרס והוא צונן ארתחיה לחרס ונעשה חם, והדר חרס אחרינ ליה לרוטב וכי הדר רוטב אבישרא דפסח, אשתכח דפסח קטטוי מחמת חמימה דחרס והוה ליה צלי מחמת דבר אחר, ורחמנא אמר צלי אש ולא צלי מחמת דבר אחר. אלא לשמואל דאמר תתאה גבר, כיון דחרס צונן הוא אקוריה קא מיקר ליה לרוטב אמאי תנינן יטול את מקומו. ומשני בחרס ורותחת היא מפני והוא חם על חם. חנן נטף מרוטבו לתוך הסלת יקמין את מקומו קס"ד בסלת צוננת וכו' ובקליפה טגי ליה. אלא למשמואל בירטול את מקומו כניא אמאי יקמון. ושני ר' ירמיה בסלת ורותח. ת"ש ממהני סבו לפסח בשמן של תרומה, אם חבורת כהנים יאכלו, ואם חבורת ישראל אם יאכלו בשמן של תרומה, ודחינן שאני סיכה דמשהו עבדי, וכיון שהוא מוצט אינו נבלע אלא בחיצון בלבד. תניא כותיה דשמואל בשר רותח שנפל לתוך חלב רותח וכן צונן לתוך חם אסור. חם לתוך צונן קולף צונן לתוך צונן מדיח. והא דתני צונן לתוך חם וצונן לתוך צונן לא שנו אלא שאינו מלוח אבל מלוח אסור. דאמרי שמואל מליח הרי הוא כרותח כבוש הרי הוא כמבושל. והני מילי דאמר שמואל מליח הרי הוא כרותח מליח שאינו נאכל מחמת מלחו, כלומר הוא מלוח הרבה. אבל אם נאכל מחמת מלחו לא. וקיי"ל כותיה דשמואל דתניא כותיה. ורב הונא

ורבא דהוא בתרא מפרשי טעמיה ש"מ דהילכתא כותיה. ורב חנינא עבד כשמואל ושרא לבר יונה דנפל לכדא דכמכא דהוא כותחא ואית ביה נסיוכי דחלבא. והני מילי בר יונה נא אבל צלי בעי קליפה. ואי אית ביה פילי. פי' פלחי כמין גזמות, בלע כוליה ואסור. ואי ביה פילי ומתבלע אגב חורפא דתכלין בלע כוליה ואסור.